

Sygn. akt I C 31/24

POSTANOWIENIE

Dnia 16 stycznia 2024 r.

Sąd Okręgowy w Warszawie I Wydział Cywilny w składzie:

Przewodniczący: Sędzia Piotr Królikowski (spr.)

Sędziowie: Sędzia Ewa Ligoń-Krawczyk

Sędzia Agnieszka Onichimowska

po rozpoznaniu w dniu 16 stycznia 2024 r. w Warszawie

na posiedzeniu niejawnym

sprawy z powództwa Rzecznika Finansowego reprezentanta grupy, w skład której wchodzi: A. W., W. S., M. W., M. M., S. K., M. P., P. K., A. P., A. K., W. W., M. E., A. S. i K. U.

przeciwko (...) Oddział w Polsce z siedzibą w G.

o ustalenie

postanawia:

odrzucić pozew

Piotr Królikowski	Ewa Ligoń-Krawczyk	Agnieszka Onichimowska
-------------------	--------------------	------------------------

Sygn. akt I C 31/24

UZASADNIENIE

postanowienia z dnia 16 stycznia 2024 r.

W dniu 3 stycznia 2024 r. w postępowaniu grupowym Rzecznik Finansowy, działający jako reprezentant grupy w skład której wchodzi: A. W., W. S., M. W., M. M., S. K., M. P., P. K., A. P., A. K., W. W. i M. E. wniósł o unieważnienie zawartych na podstawie wzorca umowy, umów o kredyt konsumencki na wniosek, przeznaczonych na zakup pomp ciepła, zawartych przez (...) Oddział w Polsce z siedzibą w G. z członkami grupy, z powodu stosowania przez pozwanego nieuczciwych praktyk rynkowych wobec nich jako konsumentów. Jako pozwanego wskazał (...) (Spółka Akcyjna) Oddział w Polsce z siedzibą w G.. (pozew – k. 3-46).

Sąd Okręgowy ustalił i zważył co następuje:

Zgodnie z treścią przepisu art. 64 § 1 i 2 k.p.c. zdolność sądową posiada każda osoba fizyczna i prawna, a także jednostka organizacyjna niebędąca osobą prawną, której ustawa przyznaje zdolność prawną. Natomiast art. 199 § 1 pkt 3 k.p.c. stanowi, że sąd odrzuci pozew, jeżeli jedna ze stron nie ma zdolności sądowej albo jeżeli powód nie ma zdolności procesowej, a nie działa za niego przedstawiciel ustawowy albo jeżeli w składzie organów jednostki organizacyjnej będącej powodem zachodzą braki uniemożliwiające jej działanie. Stosownie do § 2 przywoływanego przepisu z powodu braku zdolności sądowej jednej ze stron albo zdolności procesowej powoda i

niedziałania przedstawiciela ustawowego lub braku w składzie organów jednostki organizacyjnej będącej powodem, uniemożliwiającego jej działanie, sąd odrzuci pozew dopiero wówczas, gdy brak nie będzie uzupełniony zgodnie z przepisami kodeksu.

Zgodnie z art. 48i prawa bankowego, instytucja kredytowa może prowadzić działalność na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej poprzez oddział lub w ramach działalności transgranicznej.

Wskazany przez reprezentanta grupy pozwany Oddział w Polsce jest oddziałem instytucji kredytowej w rozumieniu wyżej wskazanego art. 48i Prawa bankowego, wobec czego pozwany jako oddział spółki zagranicznej może wykonywać na podstawie art. 48j Prawa bankowego na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej czynności określone w art. 5 ust. 1 i 2 oraz art. 6 ust. 1 pkt 1-4 i 6-8 Prawa bankowego, w zakresie wynikającym z zezwolenia udzielonego przez właściwe władze nadzorcze państwa macierzystego. Przepisy te nie nadają jednak Oddziałowi osobowości prawnej ani zdolności sądowej.

Podkreślić wypadnie, iż w treści pozwu reprezentant grupy wielokrotnie wskazuje na samodzielne działanie w niniejszej sprawie Oddziału Banku w Polsce, tak też sformułował żądanie pozwu, które wprost odnosi się do unieważnienia umów zawartych przez powodów z (...) Oddział w Polsce z siedzibą w G.. Także w części uzasadnienia wskazującej na legitymację bierną pozwanego (k. 37) jednoznacznie Rzecznik Finansowy wskazuje na wolę pozwania Oddziału w Polsce, a nie spółki zarejestrowanej w Szwecji działającej przez swój Oddział w Polsce – nie sposób więc przyjąć iż doszło do omyłki czy oczywistej niedokładności ze strony pozwanej która mogłaby zostać usunięta w trybie sprostowania czy wskazanym w art. 130 § 1 k.p.c. – zwłaszcza biorąc pod uwagę, iż pozew wniósł profesjonalny podmiot mogący samodzielnie być reprezentantem grupy w postępowaniu grupowym, w którym co do zasady obowiązuje przymus adwokacko – radcowski.

W doktrynie wskazuje się, że zdolność sądowa jest kwalifikacją podmiotu do występowania w sądowym postępowaniu cywilnym w charakterze strony, interwenienta ubocznego lub uczestnika postępowania nieprocesowego oraz podmiotów postępowania zabezpieczającego i egzekucyjnego, albo zdolnością do zajmowania pozycji podmiotu postępowania cywilnego.

Oddział zagranicznej osoby prawnej nie ma zdolności sądowej. Oddział przedsiębiorcy zagranicznego, podobnie jak oddziały innych przedsiębiorców, mimo że jest wyodrębnioną i samodzielną organizacyjnie (poprzez wyodrębnienie składników majątkowych, personelu pracowniczego, kierownictwa, księgowości itp.) częścią działalności gospodarczej wykonywanej przez przedsiębiorcę poza jego główną siedzibą, nie posiada odrębnej od przedsiębiorcy podmiotowości w sferze prawa cywilnego. Zdolność sądowa przysługuje jedynie zagranicznej osobie prawnej jako całości, choć ta działa przez swój oddział w Polsce (vide - postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 27 października 2010 r., V CSK 96/10 oraz z dnia 9 lipca 2015 r., I CSK 669/14; wyrok Sądu Najwyższego z 28 października 2021 r., V CSKP 94/21).

Ponadto w KRS ujawniono pozwanego jako oddział zagranicznej instytucji kredytowej, odrębnie oznaczono samą nazwę oddziału tej instytucji, wskazano także osobę „reprezentującą zagranicznego przedsiębiorcę w oddziale” (wpisy w dziale 1 i 2 KRS), niemniej jednak samodzielność oddziału instytucji kredytowej w aspekcie organizacyjnym i funkcjonalnym (udzielanie kredytów konsumpcyjnych) nie oznacza, przyznania przedmiotowemu oddziałowi osobowości prawnej, a tym samym także zdolności sądowej w rozumieniu art. 64 k.p.c. Zarówno wskazanie tzw. firmy oddziału zagranicznej instytucji kredytowej (art. 43⁶ k.c.), jak i pozostałe wpisy KRS wskazują bowiem nie na samodzielność jurydyczną oddziału, ale na jego powiązania organizacyjno-prawne z taką instytucją jako całością.

Oddział przedsiębiorcy zagranicznego korzysta więc z osobowości prawnej przedsiębiorcy zagranicznego przy podejmowaniu czynności prawnych związanych z prowadzoną przez niego działalnością gospodarczą. Wobec braku zdolności prawnej oddział przedsiębiorcy, w tym także przedsiębiorcy zagranicznego, nie posiada odrębnej od tego przedsiębiorcy zdolności sądowej (por. uchwała Sądu Najwyższego z dnia 11 marca 1994 r., III CZP 21/94).

Przenosząc powyższe rozważania na grunt niniejszej sprawy podkreślić trzeba, że powództwo nie może zostać wytoczone przeciwko oddziałowi spółki zagranicznej jakim jest (...) Oddział w Polsce z siedzibą w G., który nie posiada samodzielnej zdolności sądowej do występowania jako strona pozwana w niniejszym procesie. Przedmiotowy brak zdolności sądowej nie może być uzupełniony, ponieważ przesłanką warunkującą uzupełnienie braków w zakresie zdolności sądowej (art. 70 k.p.c.) jest zachowanie tożsamości strony dotkniętej tym brakiem.

Podsumowując, w postępowaniu sądowym wskazana w pozwie strona pozwana nie ma zdolności sądowej, a skoro ponadto nie było podstaw do zastosowania art. 70 k.p.c., to wobec braku zdolności sądowej pozwanej w niniejszej sprawie, pozew należało odrzucić z przytoczonych wyżej względów na podstawie powołanych przepisów, o czym Sąd orzekł jak w sentencji.

Piotr Królikowski	Ewa Ligoń-Krawczyk	Agnieszka Onichimowska
-------------------	--------------------	------------------------